

**EUROPEISKA
UNIONENS RÅD**

**Bryssel den 14 juni 2011 (16.6)
(OR. en)**

11466/11

**AELE 29
AND 6
SM 2
MC 3**

I/A-PUNKTSNOT

från: Ordförandeskapet

av den: 14 juni 2011

till: Coreper/rådet

Ärende: EU:s förbindelser med Furstendömet Andorra, Republiken San Marino och Furstendömet Monaco
– Rapport till rådet

Mot bakgrund av diskussionerna i Eftagruppern bifogas för delegationerna ordförandeskapets rapport om EU:s förbindelser med Furstendömet Andorra, Republiken San Marino och Furstendömet Monaco.

Med förbehåll för bekräftelse från Coreper uppmanas rådet att notera denna rapport.

EU:s förbindelser med Furstendömet Andorra, Republiken San Marino och Furstendömet Monaco

INLEDNING

1. Det finns i Västeuropa ett antal länder med liten territoriell dimension som inte är medlemmar i EU: Furstendömet Andorra, Republiken San Marino, Furstendömet Monaco, Furstendömet Liechtenstein och Heliga stolen¹. På grundval av artikel 8 i EU-fördraget upprätthåller EU förbindelser med alla dessa länder, men det finns viktiga skillnader när det gäller omfattningen av och den institutionella ramen för dessa förbindelser.
2. Medan Liechtenstein är medlem i Europeiska frihandelssammanslutningen (Efta) och har nära kopplingar till EU inom ramen för Europeiska ekonomiska samarbetsområdet (EES), regleras EU:s förbindelser med Andorra, Monaco och San Marino genom ett antal avtal som omfattar selektiva områden av EU:s regelverk och politik. På det hela taget är EU:s förbindelser med de tre sistnämnda länderna fragmenterade och skiljer sig väsentligt åt från land till land². Under senare år har särskilt Andorra och San Marino visat starkt intresse för att stärka, utvidga och möjligen omstrukturera sina förbindelser med EU.
3. I december 2010 antog rådet slutsatser om EU:s förbindelser med Eftaländerna³ på grundval av en bedömning av dessa förbindelser under det belgiska ordförandeskapet, och slog fast att en liknande bedömning bör göras med avseende på länder med liten territoriell dimension, särskilt Andorra, Monaco och San Marino, i syfte att analysera möjligheterna till och formerna för att kunna gradvis införliva dessa länder med den inre marknaden⁴.

¹ Den särskilda situationen för Heliga stolen omfattas inte av denna rapport.

² I bilagan till denna rapport finns kortfattad information om de tre länderna och deras nuvarande förbindelser med EU.

³ Dok. 17423/1/10 REV 1 (en).

⁴ Se punkterna 8–9 i dok. 17423/1/10 REV 1 (en).

4. Det ungerska ordförandeskapet lade till denna uppgift till prioriteringarna för Eftagruppens arbete. Under första halvåret 2011 höll Eftagruppen riktlinjedebatter om Andorra, San Marino och Monaco. Debatterna föregicks av informella möten mellan arbetsgruppens medlemmar och ambassadörerna för de tre länderna. Mot bakgrund av riktlinjedebatterna utarbetade ordförandeskapet denna rapport, som innehåller resultatet av debatterna och en rekommendation för det fortsatta arbetet.

RESULTATET AV RIKTLINJEDEBATTERNA

5. Under riktlinjedebatterna och vid de informella kontakterna med företrädare för EU:s institutioner under första halvåret 2011, meddelade Andorra, San Marino och Monaco att de önskar vidareutveckla sina förbindelser med EU. De tre länderna visade ett starkt intresse av att för detta ändamål fortsätta den dialog som inleddes med EU första halvåret 2011.
6. Eftagruppen noterade med tillfredsställelse de tre ländernas önskan och lovordade deras engagemang och ansträngningar de senaste åren i fråga om detta mål. Eftagruppen enades om att fortsätta dialogen med de tre staterna och EU:s interna diskussioner, för att alla berörda aktörer ytterligare ska kunna klargöra sina ståndpunkter och mer ingående granska tänkbara handlingsalternativ.
7. Arbetsgruppen noterade de tre staternas nuvarande syn på sin fortsatta integration i EU. San Marino har meddelat att landet är redo att överväga en rad olika alternativ för ökad europeisk integration, från anslutning till EU och medlemskap i EES till ett (gemensamt eller enskilt) ramavtal. Även Andorra har meddelat att landet kan överväga olika alternativ, men har uttryckt en viss förkärlek för ett ad hoc-associeringsavtal. Den nya regeringen, som tillträdde i maj 2011, behöver fastställa sin ståndpunkt mer i detalj. Monaco förefaller i stort sett vara nöjd med den nuvarande ramen för förbindelserna, men är också öppet för att närmare diskutera en tänkbar ny struktur, och skulle uppskatta förbättringar när det gäller vissa delar av den nuvarande ramen för förbindelserna.

8. Trots skillnader i fråga om de berörda ländernas åsikter och situation förefaller alla tre vara beredda att överväga en gemensam ram som tar hänsyn till deras särskilda omständigheter.
9. Under diskussionerna i Eftagruppen om en ny struktur för förbindelserna tog man upp möjligheten till en övergripande, till viss del flexibel, ram för dessa i framtiden. En sådan ram skulle kunna bestå av inslag som är gemensamma för de tre länderna och några inslag som kan variera från ett land till ett annat.
10. Eftagruppen kom fram till att frågan om en möjlig ny institutionell ram för förbindelserna och områdena av gemensamt respektive enskilt intresse, behöver utredas ytterligare. Vikten av en enhetlig strategi för de tre länderna, med fullständig respekt för deras särskilda situation – enligt unionens förklaring till artikel 8 i EU-fördraget⁵, betonades. Användningen av befintliga instrument bör inte på förhand uteslutas.
11. Under riktlinjedebatterna framkom det att även om EU har stor mängd bakgrundsinformation om de tre länderna och deras förbindelser med EU, är kunskapsbasen fortfarande ofullständig. Eftagruppen uppmanade utrikestjänsten och kommissionen att komplettera denna kunskapsbas i kontakterna med de berörda tredjeländerna, i syfte att göra det möjligt för medlemsstaterna att inta en välinformerad ståndpunkt när det gäller den tänkbara framtida utvecklingen.
12. Samtidigt som man fortsätter att analysera möjligheterna och formerna för en möjlig gradvis integrering av de tre länderna i den inre marknaden, uppmanade Eftagruppen Andorra, San Marino och Monaco att vidta åtgärder nu och i framtiden för att öka samstämmigheten mellan sin lagstiftning och EU:s regelverk för den inre marknaden, och att grundligt undersöka behovet av administrativ kapacitet för att vidareutveckla förbindelserna, om så är lämpligt.

⁵ "Unionen kommer att beakta den särskilda situationen för länder med litet territorium som har särskilda närhetsförbindelser med unionen."

REKOMMENDATION

13. Andorra, Monaco och San Marino är länder med liten territoriell dimension och befolkning, helt omslutna av EU:s territorium och nära partner till EU. Deras befolkningar verkar ha en stark känsla av europeisk identitet trots att de anses vara "tredjeländer" på samma sätt som andra tredjeländer och med vilka EU inte känner samma samhörighet. Riktlinjedebatterna under det ungerska ordförandeskapet utgjorde EU:s första övergripande politiska översyn av förbindelserna med dessa länder hittills. Dessa fakta måste beaktas när man i sinom tid överväger ytterligare steg på grundval av artikel 8 i EU-fördraget.
14. När det gäller nästa steg, och med förbehåll för bekräftelse av Coreper, rekommenderas följande:

Med beaktande av den bedömning som hittills gjorts och Andorras, San Marinos och Monacos intresse av att stärka sina förbindelser med EU, uppmanar rådet utrikestjänsten och kommissionen att fortsätta sina analyser och överläggningar om den framtida utvecklingen av EU:s förbindelser med de tre länderna. Detta bör inbegripa att ytterligare undersöka en möjlig ny institutionell ram för förbindelserna, med hänsyn till vikten av en enhetlig strategi för de tre länderna och med respekt för särdragen i varje land, i enlighet med EU:s förklaring om artikel 8 i EU-fördraget. Under analysen måste vederbörlig uppmärksamhet ägnas åt de institutionella, politiska och ekonomiska konsekvenserna av en ny ram, särskilt med tanke på behovet av att säkerställa den inre marknadens integritet.

Rådet uppmanar därför utrikestjänsten och kommissionen att lägga fram sina första resultat till rådet under det polska ordförandeskapet och, före utgången av juni 2012, rekommendationer om tänkbara ytterligare steg som kan leda till att dessa länder gradvis integreras i den inre marknaden.

**Concise information on the Principality of Andorra, the Republic of San Marino and the
Principality of Monaco and their relations with the EU**

PRINCIPALITY OF ANDORRA

Situated in the Pyrenees in between France and Spain, mountainous Andorra comprises a territory of 468 km². Andorrans lived for centuries under a unique co-principality, ruled by a French and a Spanish leader (from 1607 onwards, by the French Head of State and the Spanish Bishop of *Urgell*). In 1993, this system was modified with the titular Heads of State retained, but the government transformed into a parliamentary democracy. Since World War II, the economy of Andorra has grown significantly, the main sectors being tourism, trade and the financial sector. Andorra has a population of approximately 80 000 (Andorrans forming a minority of 39 %, while 31 % of the inhabitants are Spanish, 15 % Portuguese and 6% French citizens). The official language is Catalan.

Currently, EU-Andorran relations are based on three agreements:

- A Customs Union Agreement⁶, in force since 1991, covering industrial products of Chapters 25 to 97 of the Harmonised System. The Agreement establishes a Joint Committee (mainly dealing with fiscal and trade issues) and a Customs Cooperation Committee.
- A Cooperation Agreement⁷, in force since 2005. This Agreement is complementary to the Customs Union Agreement and enlarged the scope of relations between the EU and Andorra to a number of specific sectors for future cooperation, such as environment, education and transport. However, until now, Andorra has not made full use of the potential of this agreement, which includes in addition an extension clause⁸.

⁶ OJ L 374 of 31.12.1990, p.14. This Agreement was supplemented in 1997 by a Protocol, covering trade in live animals and animal products (OJ L 148 of 6.6.1997, p.16) and recently by a Protocol on customs security measures, signed in January 2011 (doc. 17401/10).

⁷ OJ L 135 of 28 May 2005, p.14.

⁸ Art. 8 of the Agreement provides that "*The Contracting Parties may by mutual consent extend this Agreement by concluding agreements on specific matters*".

- An Agreement on the taxation of savings income⁹, in force since 1 July 2005, provides for measures equivalent to those laid down in the savings taxation directive 2003/48/EC.

In addition, a Monetary Agreement between the EU and Andorra was initialled on 10 February 2011. It will allow Andorra, which has used the Euro de facto since 2002, to introduce the Euro as its official currency and to mint coins, while Andorra commits itself to transpose the EU financial and banking *acquis* into its legislation.

Furthermore, the Commission presented to the Council in November 2009 a recommendation to open negotiations with Andorra on an anti-fraud and tax information exchange agreement, which is still under discussion on ECOFIN level. The Principality had long maintained bank secrecy in its financial sector, but committed in March 2009 to implement OECD standards on tax information exchange and was removed from the OECD grey list of uncooperative jurisdictions in 2010.

Andorra maintains privileged relations with its neighbours France and Spain, as well as with Portugal, through agreements in several areas such as the free movement of persons, education and justice and home affairs.

The Principality does not participate in the Schengen area. Border controls are carried out at the borders between Andorra and the neighbouring Schengen States, France and Spain. However, it coordinates its visa requirements with the Schengen area and accepts Schengen visas. According to a pragmatic approach agreed with the EU, Andorran nationals are allowed to undergo passport controls at the counters for citizens of the EU and EFTA Member States.

Andorra is member of the UN (since 1993) and votes regularly with the EU in this framework. There is no political dialogue between the Principality and the EU.

⁹ OJ L 359 of 4.12.2004, p.33.

REPUBLIC OF SAN MARINO

With 61.2 km² and a population of approximately 30 000 the third smallest State in Europe, San Marino is according to tradition the world's oldest Republic, founded in 301. Today, it is a parliamentary democracy. The mountainous landlocked State is completely surround by Italy, with which it has historically developed close political, social and economic links. San Marino has a stable economy, mainly relying on tourism, industry and the financial sector, with a GDP per capita relatively high compared to other industrialised countries. The official language is Italian.

The current legal framework for EU relations with San Marino consists of three agreements:

- A Cooperation and Customs Union Agreement (signed on 16 December 1991 and in force since 1 April 2002)¹⁰ establishes a customs union with San Marino covering all types of products, and provides for cooperation primarily in the fields of environment, SME and tourism, as well as for joint operations in communications, information and cultural matters. However, cooperation in these areas has not yet materialised. Article 19 of the Agreement foresees the enlargement of its scope to other areas, but the possibilities offered by this Article have not been exploited in the past.
- A Monetary Convention¹¹ with Italy on behalf of the European Community, in force since 1 April 2001, covering the use of the Euro as official currency and the minting of Euro coins. This Convention is currently being renegotiated. Changes should concern the calculation of the ceiling for the issuance of euro coins and the implementation of the EU *acquis* concerning the prevention of money laundering, fraud and counterfeiting, and banking and financial legislation.

¹⁰ OJ L 84, 28.03.2002, p.43. Pending the long ratification procedures, an Interim Agreement on trade and trade-related issues was applied as from 1 December 1992. The Cooperation and Customs Union Agreement was supplemented in March 2010 by an "Omnibus Decision" adopted by the EC-San Marino Joint Committee, covering customs security measures and veterinary and phytosanitary matters (OJ L 156, 23.06.2010 p. 13).

¹¹ OJ C 209, 27.7.2001, p. 1.

- An Agreement on the taxation of savings income¹², in force since 1 July 2005, provides for measures equivalent to those laid down in the savings taxation directive 2003/48/EC.

Furthermore, the Commission presented to the Council in November 2009 a recommendation to open negotiations with San Marino on an anti-fraud and tax information exchange agreement, which is still under discussion on ECOFIN level. The banking system of the country was traditionally based on bank secrecy. The country committed itself to implement OECD standards on tax information exchange in March 2009 and was removed from the OECD list of uncooperative jurisdictions in September 2009.

Although San Marino is not part of the Schengen area, a pragmatic approach has been agreed between the EU and San Marino concerning the facilitation of San Marino nationals passing the external borders of the EU. No external border checks between Italy and San Marino are carried out, but other elements of the Schengen *acquis*, such as cooperation in judicial and police matters are not applicable.

San Marino is member of the UN (since 1992) and votes regularly with the EU in this framework. No political dialogue has been established with the EU.

¹² OJ L 381, 28.12.2004, p. 33.

PRINCIPALITY OF MONACO

Situated on the Mediterranean coast and surrounded on the land side by France, with which it has very close political and contractual links, the City-State of Monaco comprises a territory of 1.95 km², making it the second smallest State of the World after the Holy See. Monaco has approximately 36 000 inhabitants, approximately 20% of which are Monegasque nationals (French residents 28%, Italian residents 19% and British residents 7.5%). The State, which was founded in 1215, is a constitutional monarchy, headed by the Prince, who is substantially involved in the governance of the country, including international relations. Monaco has a stable economy, mainly relying on tourism and financial services, as well as on a number of small industries in areas such as cosmetics and pharmaceuticals. With 45 000 cross-border workers coming in daily from France and Italy, the Monegasque economy is an important employment factor in the region. The official language is French.

Legal framework of relations

Monaco has concluded a number of economic agreements with France, which have, in certain cases, the effect that Monaco has to apply the same rules as EU Member States. To cite two examples:

- Through its Customs Union with France, dating back to 1861, Monaco is in a Customs Union with the EU. This Customs Union also extends to indirect taxation (VAT).
- If France adopts internal legislation transposing EU directives in certain areas covered by bilateral Agreements with Monaco, the Principality directly applies the French legislation in certain areas (e.g. rules on functioning and supervision in the area of insurance).

With the EU, Monaco has concluded the following Agreements:

- A Monetary Convention with France on behalf of the European Community¹³, in force since 26 December 2002, covering the introduction of the Euro as official currency and the minting of Euro coins as well as the take-over of most of the EU financial *aquis*. This Agreement is currently being renegotiated in parallel with similar agreements with Andorra and San Marino.
- Agreement on the application of certain Community acts on the territory of the Principality of Monaco¹⁴, in force since 1 May 2004, providing for the application of EU legal acts in the area of medicines for human and veterinary use, cosmetic products and medical devices to the territory of Monaco.
- Agreement on the taxation of savings income¹⁵, in force since 1 July 2005, provides for measures equivalent to those laid down in the savings taxation directive 2003/48/EC.

Furthermore, Monaco was included together with Andorra and San Marino in a Commission recommendation to the Council of November 2009 to open negotiations on anti-fraud and tax information exchange agreements (still under discussion on ECOFIN level). The banking system has traditionally been based on bank secrecy. In March 2009, the Principality committed itself to implement OECD standards on tax information exchange. It was removed in September 2009 from the OECD list of uncooperative jurisdictions.

¹³ OJ L 142, 31.5.2002, p. 59.

¹⁴ OJ L 332, 19.12.2003, p. 42.

¹⁵ OJ L 19, 21.1.2005, p. 55.

Though Monaco is not a party to the Schengen Agreement and not associated to the Schengen *acquis*, it participates in the Schengen area through legal arrangements with France prior to the Schengen *acquis* and a Decision of 1998 of the Executive Committee created under the Convention implementing the Schengen Agreement¹⁶.

Monaco became a full member of the UN in 1993 and joined the Council of Europe in 2004. It votes regularly with the EU in the UN, but does not have a political dialogue with the EU.

¹⁶ OJ L 239, 22.9.2000, p.199.